

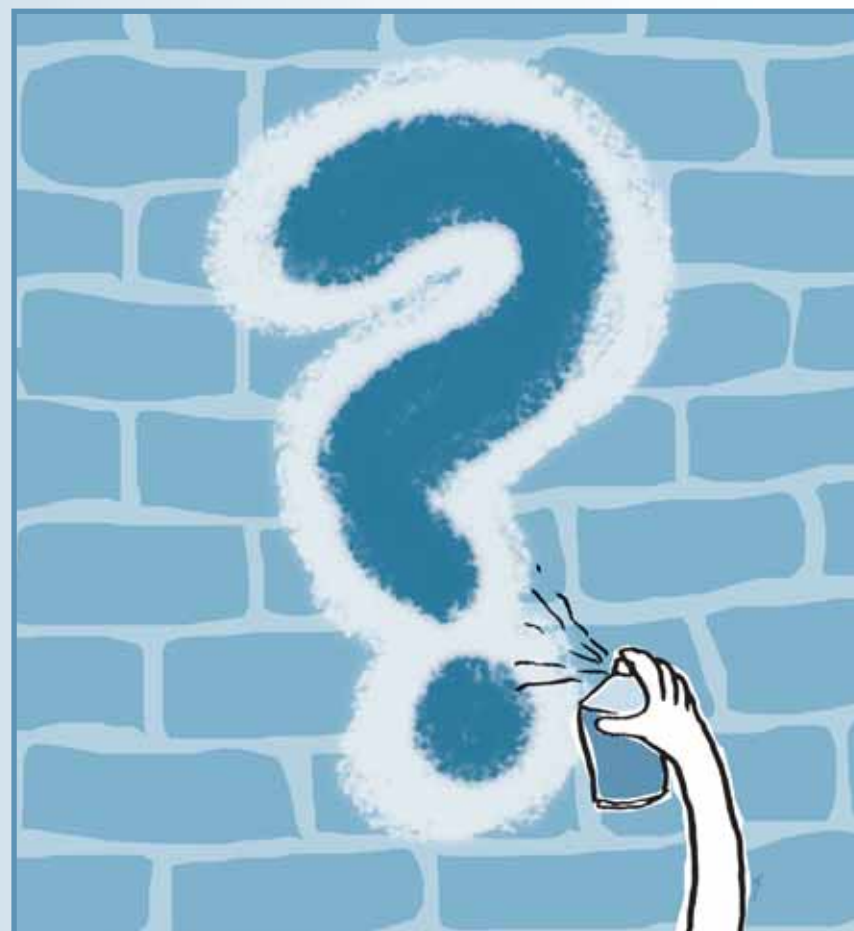
MIRŐL ÁRULKODNAK A FALFIRKÁK?

SZKA208_32

Készítette: Földes Petra

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a A graffiti					
A	A tanár különféle graffitiket ábrázoló képeket vetít. Megkérdezi a diákokat, tudják-e, hogy hívják ezt a műfajt. Rögzítik, hogy graffiti a neve, majd csendben végignéznék 8-10 képet. 2 perc	A téma bevezetése, és a hangulat megteremtése Befogadás	Frontális munka – szemléltetés		P1 (Kivetíthető képek)
I/b Milyen érzéseket keltenek a képek?					
A	A tanulók párokat alkotnak, és mindenki elmondja a társának, hogy milyen érzéseket váltanak ki bennük az ilyen képek. 3 perc	Személyes viszonyulás a témához Véleményalkotás	Páros munka – érzések kimondása		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a A graffiti műfaji sajátosságai					
A	A tanulók 4-5 fős csoportokat alkotnak. A tanár újabb képeket vetít. A diákok a jegyzetlapok és a D2 feladatlap segítségével összegyűjtik a graffiti műfaji sajátosságait. A szövivők a feladatlap szempontjai szerinti sorrendben ismertetik a csoportok gondolatait. A tanár a mai graffitik néhány történeti elődjéről beszél és vetít képeket a diákoknak. 7 perc	A műfaj sajátosságainak megismerése Megfigyelőképesség Rendszerezőképesség Általánosítás	Csoportmunka – egyéni megfigyelések közös rendezése Frontális munka – tanári magyarázat	D1 (Egyéni jegyzetlap) D2 (Csoportos feladatlap)	P1 (Kivetíthető képek) P2 (Háttér-információk) P3 (Kivetíthető képek)
II/b Hogy készülnek a graffitik?					
A	A tanulók a korábban kialakult csoportban dolgoznak tovább. Graffitis fiatalokkal készített interjúkból származó rövid részleteket kapnak. Ezek, valamint a D4 feladatlap felhasználásával rekonstruálják egy mai illegális graffiti készítésének általános körülményeit. 8 perc	Új ismeretek nyújtása Szövegértés Lényegkiemelés Együttműködés	Csoportmunka – mozaik	D3 (Szövegek) D4 (Feladatlap)	
II/c Mi az a „tag”?					
A	Az osztály közösen megbeszéli, hogy minden szóértettek-e az interjúszövegekből. Az egyesek számára ismeretlen kifejezéseket a többiek magyarázzák. 2 perc	Szlang szavak értelmezése Kíváncsiság	Frontális munka – irányított beszélgetés		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Kik lehetnek az alkotók?					
A	<p>A diákok – a tanár vezetésével – arról beszélgetnek, hogy vajon kik, milyen emberek lehetnek a graffitik alkotói. Ha van olyan diák, aki személyesen ismer graffitiseket, beszélhet róluk.</p> <p>A csoportok ezután a D5 feladatlap segítségével olyan kérdéseket gyűjtenek, amiket szívesen feltennének a graffitik és a „tag”-ek készítőinek, ha találkozhatnának velük.</p> <p>A csoportonként összeírt kérdésekből egy nagy papíron közös interjúvázlatot készítenek.</p> <p>10 perc</p>	<p>A kíváncsiság felkeltése</p> <p>Empátia Nyitottság Kreativitás</p>	<p>Frontális munka – beszélgetés</p> <p>Csoportos munka – ötletbörze</p>	<p>D5 (Feladatlap)</p> <p>Csomagolópapír Filtollak Ragasztógyurma</p>	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a A graffiti fogalma					
A1	<p>A csoportok a látott képek, és a korábban kitöltött feladatlapok segítségével megpróbálják definiálni a graffiti fogalmát úgy – hogy a meghatározás minél pontosabban fejezze ki az óra folyamán megismert tényeket.</p> <p>A szóvivők ismertetik a csoportok által írt meghatározásokat. A tanár értékelő szavakat fűz minden definícióhoz.</p> <p>5 perc</p>	<p>Fogalomponosítás</p> <p>Absztrakciós készség Együttműködés</p>	<p>Csoportmunka – közös alkotás</p>		<p>P4 (Szómagyarázat)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Rongálás vagy művészet?					
	<p>A tanár a terem egyik sarkába a RONGÁLÁS, egy másikba pedig a MŰVÉSZET szót tartalmazó lapot teszi ki a falra. A tanulók ahhoz a laphoz mennek, amelyik inkább kifejezi a véleményüket. Aki nem tudja egyértelműen eldönteni, az középen marad. A tanár sorban megkérdezi a középen állókat, hogy számukra mitől függ, hogy minek minősítenek egy graffitit.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Személyes véleményalkotás</p> <p>Mérlegelési képesség Kifejezőkészség</p>	Egyéni munka – választás	D6 (Szókartyák)	
III/c Hogy folytassuk a téma feldolgozását?					
A	<p>A tanár elmondja, hogy a graffiti műfaja szorosan kapcsolódik bizonyos ifjúsági rétegek kultúrájához, amit talán érdekes lenne közelebbről is megismerni. Ez a hiphop és a rap zene világa. A diákok szavaznak róla, hogy érdekelné-e őket egy ilyen tartalmú projekt, vagy sem. Arról is dönthetnek, hogy lenne-e kedvük az órán összegyűjtött kérdésekről valóban beszélgetni egy graffitissel. Ha igen, önként jelentkezők egy csoportja megszervezheti a találkozást.</p> <p style="text-align: right;">3 perc</p>	<p>Döntés egy későbbi tevékenységről</p> <p>Kíváncsiság Véleményalkotás Döntés</p>	Frontális munka – irányított beszélgetés és szavazás		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 Graffitiket ábrázoló kivetíthető képek (Külön mappában)

P2 Háttér-információk

Rajziskola 10. – A graffiti

Úgy tartják, a graffiti „műfaja” egy amerikai város, Bronx külvárosában született, ahol is a reménytelen, gyárfalak között élő fiatalok nekiláttak, hogy kicsit kiszínesítsék a város szürke utcáit. Innen pedig igen nagy karriert futott be: ma már nincs település, ahol ne díszelgne egy-két műremek: hidakon, gyárfalakon, közlekedési eszközökön, szobortalapzatokon stb.

Az emberek többsége csibészeknek, firkászoknak tartja a graffitiseket, és egyáltalán nem kíváncsi a hóbortos fiatalok önkifejezésére. A graffitisek viszont eléggé öntudatosak, működésüket művészetnek tartják, és büszkék is rájuk. Kinél van az igazság?

Mielőtt ebbe a nehéz kérdésbe belebonyolódnánk, nézzük meg, hogyan is készül egy graffiti. És itt rögtön meg is kell állnunk egy szóra. Vannak ugyanis olyan falfirkák, amik elkészítése nem túlzottan idő- és fantáziaigényes: néhány vonalból állnak, és tulajdonképpen nem mások, mint kézjegyek, speciális „aláírások”, amik azt hivatottak hírül adni a világnak, hogy: „itt jártam”. Ezeket a firkákat „tag”-eknek nevezik, készítőik pedig a „tagelők”, s a graffitisek sokszor kikérik maguknak, hogy velük egy kalap alá vegyék őket. A tagelők firkálásait illetően talán könnyen eldönthető a kérdés, hogy művészet-e. Vagy inkább fel sem merül.

Az igazi graffiti ennél komolyabb munka. A graffitis először egy vázlatot készít a füzetébe, ahol megtervezi, hogyan is nézzen ki,

milyen színekből, vonalakból álljon a rajza. Ezután lát csak neki a falfelületnek. Vannak nagyon ügyes kezű, fantáziadús rajzolók. Az ő munkájuk igényes és időigényes egyben. Ezért többségük nem suttymban, az éjszaka leple alatt dolgozik, hanem olyan falfelületet választ, ahol a graffiti megengedett.

<http://www.sulinet.hu/tart/fcikk/Kjbe/0/18437/1>

Történeti előzmények

A műfaj első képviselője talán a kőkorszak ősembere volt, aki főként a környezetében élő állatokat ábrázolta – egyes feltételezések szerint a vadászatot megelőző rituális rákészülés részeként. Az ókori egyiptomiak képszerű írásjelekkel, hieroglifákkal díszítették templomaik falát és emlékműveiket, sajátos „graffitijük” az utókor informálásán túl a díszítést szolgálta. A kora középkori arab kúfi írás motívumai gyakorta mecsetek és dzsámik homlokzatát, belső falfelületét szepítették. A középkori freskófestők is templomok, kastélyok falán hagyták ránk alkotásaikat.

Az elmúlt század sajtóságos művészfigurája, a mexikói David Alfaro Siqueiros középületek külső falfelületeire készített többemeletnyi méretű festményeket; az ő műveinek hangulata és színvilága erősen emlékeztet a modern graffitiera (1. kép).

A graffiti kultúra feltételezhetően a hetvenes évek New York-jának szüleménye; állítólag az ottani metrókocsikat kezdték el „tag”-jükkel – azaz „címkéjükkel”, névjegyükkel – elsőként ellátni a szegényebb negyedek lakói. Nem nehéz felismerni gesztusukban a lázadást az ismeretlenség és a hétköznapi szürkesége ellen, és szinte biztos, hogy a mai writerek sem érznek másként.

Egyébként amikor New York-ban a metrókat kozmetikázták a népek, nálunk már rég kibontakozott a graffiti előképe. Elsőként talán a nyilvános illemhelyek javarészt obszcén megjegyzései-ábrái

juthatnak eszünkbe, meg a kilátókba vezető lépcsősorok fordulójában sorakozó nyíllal átlótt szívek és az „Itt jártam” jellegű nyomhagyások.

P3 Kivetíthető képek (Külön mappában)

- Óskori barlangrajzok,
- Siqueros falfestményei,
- Kúfi (arab) írás

P4 Szómagyarázat

Graffiti: felületbe karcolt rajz, falfirka. Az intézményes művészet számára nem elfogadott jelekből, kifejezésekből alkotott, vizuális és/vagy nyelvi elemekből álló kompozíció, amelyet többnyire névtelen személyek vagy csoportok közterületeken, falakon és egyéb felületeken hoznak létre.

Magyar Nagylexikon